

Briuselis, 2012 10 24  
SWD(2012) 351 final

**KOMISIJOS TARNYBŲ DARBINIS DOKUMENTAS**

**POVEIKIO VERTINIMO SANTRAUKA**

*pridedamas prie dokumento*

**Pasiūlymas**

**EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS**

**dėl Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondo**

{COM(2012) 617 final}  
{SWD(2012) 350 final}

## **1. IŽANGA IR PROCEDŪRINIAI KLAUSIMAI**

Strategijoje „Europa 2020“ Europos Sąjunga nustatė tikslą iki 2020 m. žmonių, kuriems gresia skurdas ir socialinė atskirtis, skaičių sumažinti bent 20 mln. Tačiau nuo krizės pradžios skurdas ir socialinė atskirtis valstybėse narėse tik dar padidėjo, ir kyla susirūpinimas dėl socialinių padarinių asmenims ir visai visuomenei. Poreikiai didėja, o valstybių narių galimybės remti labiausiai skurstančius mūsų visuomenės narius daugeliu atvejų sumažėjo. Dažnai dėl tokių pokyčių iš dalies kaltinami Europos lygmens politikos formuotojai.

1987 m. parengta ES maisto skirstymo labiausiai nepasiturintiems Bendrijos asmenims programa (toliau – MSP), siekiant prasmingai panaudoti tuo metu turėtą žemės ūkio produkcijos perteklių. Kaip buvo numatyta, intervencinės atsargos pasibaigė arba tapo sudėtinga nuspėti jų poreikį 2011–2020 m. laikotarpiu, todėl MSP prarado savo pirminį pagrindą ir 2013 m. pabaigoje bus nutraukta.

Tačiau labiausiai skurstantiems asmenims tebereikia materialinės pagalbos. Kitos daugiametės finansinės programos pasiūlyme Komisija atsižvelgė į tai ir biudžete atidėjo 2,5 mlrd. EUR. Europos socialinis fondas (toliau – ESF) – pagrindinė esama ir būsima Sąjungos priemonė, kuria siekiama remti įsidarbinimo galimybes, kovoti su skurdu ir skatinti įtrauktį. Remiantis atlikta teisine analize, reikia atskiros dokumento, nes, remiantis ESF teisiniu pagrindu (Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 162 straipsniu), turi būti gana glaudus remiamos veiklos ir užimtumo ar judumo ryšys. Šiuo poveikio vertinimu nagrinėjama, kokią intervencinę veiklą galėtų remti Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondas (toliau – Fondas).

## **2. KONSULTACIJOS**

Ateičiai naudingų įžvalgų ir minčių teikia diskusijos su Taryba, Parlamentu, pilietinės visuomenės atstovais ir vietos valdžios institucijomis apie šiuo metu pagal MSP teikiamą pagalbą labiausiai skurstantiems žmonėms.

2011 m. balandžio 13 d. Bendrajam Teismui priėmus sprendimą ir pasigirdus siūlymų 2012 m. gerokai sumažinti pagal MSP teikiamą paramą, sulaukta daug neigiamų nuomonių. Daugelis pabrėžė, kad ši pagalba svarbi, ir prašė tęsti šią programą, nes poreikiai didėja.

Didelės labdaros ir pilietinės visuomenės organizacijos, atstovaujančios maisto bankams, taip pat su vaikais ir benamiais dirbančios organizacijos ne kartą teigė, kad parama turi būti teikiama ir po 2013 m., ir susisiekt su valstybių narių atstovais, taip pat Europos vadovų Tarybos pirmininku. Kad parama turi būti toliau teikiama pritaria ir vietos valdžios institucijos.

Šiems klausimams aptarti buvo surengti du susitikimai su pagrindinėmis asociacijomis, atstovaujančiomis ne tik paramos gavėjams, bet ir faktiniams galutiniams gavėjams. Apskritai organizacijos palankiai vertino galimybę išplėsti priemonės aprėptį įtraukiant ne tik pagalbą maistu, taip pat tai, kad įgyvendinant šią priemonę svarbiausia turi būti žmogus, bet apgailestavo dėl sumažinto biudžeto.

Valstybių narių nuomonės dėl šios priemonės išsiskyrė: septynios valstybės narės teigė, kad pagalba maistu yra socialinės politikos ir nacionalinės kompetencijos sritis. Kitos labai palaikė socialinę ir programą. 2011 m. gruodžio mėn. trylika valstybių narių paskelbė raštą, kuriame prašo tęsti MSP veiklą po 2013 m. Visos Europos Parlamento frakcijos kelis kartus tvirtai pritarė, kad pagalbos maistu programa būtų tęsiama.

2011 m. gruodžio mėn. 11 bendrųjų organizacijų parašė Komisijos nariui ir Užimtumo, socialinių reikalų ir įtraukties GD generaliniam direktoriui, prašydamos imtis aktyvių veiksmų dėl ES benamystės strategijos. 2012 m. nacionalinėse reformų programose bent pusė valstybių narių nurodė, kad benamystė yra vienas iš prioritetinių jų socialinės įtraukties politikos klausimų. Be to, Europos Parlamentas 2010 m. rašytiniame pareiškime, o vėliau ir 2011 m. rezoliucijoje ragino priimti ES strategiją dėl benamystės.

2012 m. birželio 29 d. priimtame Susitarime dėl ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo Europos Vadovų Taryba pažymi, kad „įgyvendindamos konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas, valstybės narės ypač daug dėmesio skirs kovai su nedarbu ir veiksmingam krizės sukeltų socialinių pasekmių šalinimui <... ir> veiksmingos kovos su skurdu bei pažeidžiamų grupių rėmimo politikos parengimui ir įgyvendinimui.“

### 3. PROBLEMOS APIBŪDINIMAS

Siūloma priemonė yra nauja, tačiau vertėtų atkreipti dėmesį į dar galiojančią MSP – vienintelę Europos Sąjungos programą, dabar skirtą ES teikti tiesioginę pagalbą labiausiai skurstantiems asmenims.

MSP niekada nebuvo siekta išspręsti maisto stygiaus klausimą. Vis dėlto, daugeliu atvejų MSP yra pagrindinis pagalbos maistu šaltinis. Per diskusijas su bendrosiomis asociacijomis visos jos primygtinai teigė, kad Europos teikiamos paramos pagal MSP nuspėjamumas yra labai svarbus jų veiklos aspektas. Nutraukus MSP ir nepakeitus jos kita programa, tam kyla grėsmė, bet to, gali būti manoma, kad Europos Sąjunga per menkai domisi primygtinų socialinių klausimų sprendimu.

Ši programa turi stiprų sverto poveikį, nes veikloje dalyvaujančios labdaros organizacijos pasirūpina dauguma priemonių pagalbai maistu skirstyti ir pačios papildoma pagalbą maistu. Bendrų sutelktų išteklių, kurie yra indėlis į MPS, santykis yra maždaug 3.

Tam tikro neaiškumo yra dėl to, kiek tiksliai gavėjų pasiekama ir koks programos poveikis. Tačiau manoma, kad gavėjų atžvilgiu pakanka atviro požiūrio į tikslinės grupės apibrėžtį, kurio dabar laikomasi. Be to, nustatius daugiau kriterijų būtų nustatyta didesnė administracinė našta ir pagalba pabrangtų, nes reikėtų tikrinti, ar laikomasi tų kriterijų.

Aštuoni procentai visų Europos gyventojų arba maždaug 40 milijonų gyvena didelio materialinio nepritekliaus sąlygomis ir negali įpirkti tam tikrų būtiniausių dalykų, kurie Europoje laikomi esminiais tinkamo gyvenimo elementais. Skurdas ir socialinė atskirtis visoje ES skiriasi. Apskritai, sunkesnių problemų yra rytinėse ir pietinėse valstybėse narėse.

Dėl ekonomikos krizės ne tik išaugo skurdo ir socialinės atskirties lygis, bet ir sumažėjo kai kurių valstybių narių galimybės nemažinti socialinių išlaidų ir investuoti tiek, kad pakaktų šiai neigiamai tendencijai ištaisyti. Manoma, kad mažėjant BVP 2009–2012 m. atitinkamai sumažės ir beveik visų valstybių narių socialinės apsaugos išmokos natūra. Be to, mažėjant BVP, beveik pusėje valstybių narių turėtų atitinkamai sumažėti socialinės apsaugos išmokos pinigais.

2010 m. reikiamo **kiekio ir tinkamos kokybės maisto** neturėjo 8,7 proc. Europos gyventojų. Maisto nepriteklių patiriančių asmenų skaičius stabiliai mažėjo iki 2009 m., o tada ėmė didėti. Valstybių narių ir regioninės bei vietos valdžios institucijų teikiama socialine parama

nesiekama arba labai retai siekiama konkrečiai aprūpinti maistu, išskyrus subsidijas mokyklų valgykloms ar seniems arba neįgaliems asmenims į namus pristatomą maistą.

Itin sunki materialinio stygiaus forma – **benamystė**. Tačiau benamystės mastą sunku įvertinti skaičiais, ir duomenis reikėtų patobulinti. Vis dėlto, remiantis skaičiavimais, 2009–2010 m. Europoje namų neturėjo apie 4,1 mln. žmonių. Benamystės mastas didėja. Dar didesnę susirūpinimą kelia tai, kad ryškėja naujas benamio asmens portretas, tai – šeimos su vaikais, jauni žmonės ir migrantai. Nors Europoje NVO ir valstybės, kaip paslaugų benamiams asmenims teikėjos, vaidmenys skiriasi, vyrauja toks modelis: vietos valdžios institucijoms tenka pagrindinė atsakomybė už įgaliojimų teikti tokias paslaugas suteikimą ir paslaugų teikimo valdymą, o NVO yra pagrindinės tokių paslaugų teikėjos, ir savivaldybės finansuoja didelę dalį jų veiklos.

Apžvelgiant raidą valstybėse narėse ir vertinant įvairių amžiaus grupių skurdo riziką ar socialinę atskirtį matyti, kad krizė dažnai neproporcingai stipriai paveikė vaikus ir jaunimą. ES 5,9 proc. namų ūkių savo **vaikams** neįperka **naujų drabužių**, 4,5 proc. neturi net dviejų porų reikiamo dydžio batų (įskaitant bet kokiam orui tinkamų batų porą). Tai yra maždaug 6 mln. vaikų. Tikėtina, kad tokį materialinį nepriteklių patiriantys vaikai mokysis prasčiau nei pasiturimiau gyvenantys jų bendraamžiai, bus prastesnės sveikatos ir užaugę nerealizuos visų savo galimybių.

NVO ir pilietinės visuomenės organizacijos teikia vaikams įvairią paramą, dažnai ta parama būna platesnė negu tik vaikų poreikiams pritaikytas sveikas maistas. Ta parama, pavyzdžiui, gali būti susijusi su drabužiais, laisvalaikiu ir pramogomis (daugeliui vaikų iš socialiai remtinų šeimų tai vis dar sunkiai prieinama, nors ir labai svarbu jų vystymuisi) ar pagalba tėvams auklėjant vaikus (pvz., sąmoningumo didinimas, konsultavimas, kartais jungiamas su vaikų žaidimų veikla).

ES veiksmai grindžiami SESV 174 straipsniu, pagal kurį Sąjungą turi „skatinti visokeriopą darnią plėtrą“, ir SESV 175 straipsniu, kuriame pateiktos nuostatos dėl konkrečių su struktūriniais fondais nesusijusių veiksmų.

Atsižvelgiant į skurdo ir socialinės atskirties lygį ir pobūdį Sąjungoje, dar labiau išryškėjusius dėl ekonomikos krizės, taip pat į tai, kad nežinia, ar visos valstybės narės galės nemažinti socialinių išlaidų ir investuoti tiek, kad būtų galima sustabdyti socialinės sanglaudos silpnėjimą ir pasiekti strategijos „Europa 2020“ tikslus, reikia ES lygmens veiksmų.

#### 4. TIKSLAI

Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondas (toliau – Fondas) **bendrasis tikslas** – padėti siekti strategijoje „Europa 2020“ nustatyto skurdo mažinimo tikslo, taigi Europos Sąjungoje didinti socialinę sanglaudą.

**Konkretieji tikslai** – Europos Sąjungoje sumažinti didžiausią skurdą, padėti koordinuoti veiksmus, rengti ir diegti labiausiai skurstančių žmonių socialinės įtraukties skatinimo priemonės.

Kadangi priemonė turi būti įgyvendinama taikant pasidalijamojo valdymo principą, būtų labai gerai, jei nustatant veiklos tikslus būtų atsižvelgta į pavienių veiklos programų *ex-ante* vertinimą. Tokį vertinimą dar reikia atlikti. Europos lygmeniu veiklos tikslai (kad juos būtų galima pasiekti, stebėsenos sistema turės teikti nuoseklių Europos lygmens duomenų) yra šie:

1. padėti skurstantiems patenkinti pagrindines reikmes;
2. Pasiekti, kad didinamasis poveikis būtų lygus bent 2. Didinamasis poveikis vertinamas kaip visų sutelktų išteklių ir ES suteiktų išteklių santykis.

## 5. POLITIKOS VARIANTAI

Visiems svarstytiems variantams bendra tai, kad įgyvendinama bus pagal veiklos programas ir taikant pasidalijamojo valdymo principą. Programos siūlo valstybės narės, Komisija dėl jų priima sprendimą, ir jos galioja septynerius metus. Komisija veikia kaip informacijos tarpininkė ir atlieka priežiūros vaidmenį. Programas faktiškai įgyvendina vadovaujančiosios institucijos. Priklausomai nuo programų, vadovaujančiosios institucijos organizuoja materialinės pagalbos prekių, kurios vėliau paskirstomos, pirkimą centriniu mastu arba palieka pirkti patiems paramos gavėjams. Svarstomi variantai nesiskiria išteklių paskirstymo valstybėms narėms požiūriu.

Pagrindinis klausimas yra susijęs su naujos priemonės veikimu. Variantai skiriasi – nuo iš esmės toliau tęsiamos dar galiojančios MSP, pagal kurią skiriama **pagalba maistu** (1 variantas), iki gilesnio persvarstymo. Pasirinkus 2 variantą (**pagalba maisto srityje**), pagal programą būtų galima finansuoti keletą priemonių ar paslaugų, tiesiogiai susijusių su pagalbos maistu teikimu. Pasirinkus 3 variantą (**plati aprėptis**), pagalba maistu nebebūtų vienintelis elementas, nes būtų teikiama ir kitokia materialinė pagalba bei būtų galimos atitinkamos papildomos priemonės. Tos priemonės būtų susijusios su benamyste ir vaikų skurdu, dviem sritimis, kurios lemia socialinę įtrauktį ir kuriose padėtis dėl krizės blogėja. Jų kol kas neaprepia kitos Bendrijos priemonės, pavyzdžiui, ESF. Papildomomis priemonėmis, susijusiomis su teikiama materialine parama, būtų toliau skatinama laikytis integruoto požiūrio į skurdo mažinimą ir kovoti su socialine atskirtimi vadovaujantis Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi planu.

Įgyvendinant MSP svarbiausia buvo prasmingai panaudoti žemės ūkio produkcijos perteklių. Intervencinių atsargų naudojimas toliau nebenagrinėjamas dėl techninių priežasčių: i) naudojant intervencines atsargas **mažėja biudžeto skaidrumas** ir skatinama veikti tikintis, kad ateityje šių žemės ūkio produktų, skiriamų programai, kuria siekiama teikti paramą labiausiai skurstantiems ES gyventojams, kainos vienaip ar kitaip keisis; ii) reglamentas, kuriuo numatomas intervencinių atsargų naudojimas, yra neišvengiamai **sudėtingesnis**; ir iii) yra prognozių, kad vis tiek **nebus galimybių**, nes manoma, kad ateityje (atliekamų) intervencinių atsargų nebus. Nepaisant to, gali būti pagrįsta numatyti papildomą naudojimą.

Įvairių variantų poveikis aprašytas ir palygintas toliau lentelėje. Taigi, su veiksmiais susijusių tikslą padėti skurstantiems žmonėms suteikiant jiems pagrindinių prekių tiesiogiai atspindi remiamų žmonių skaičius ir tai, ar tikrai patenkinamos būtiniausios reikmės. Dėl su veiksmiais susijusio tikslo, kurio didinamasis poveikis yra lygus bent 2, keliama klausimai, ar pasirinkus tuos variantus bus galimybių sutelkti išteklių ir ar bendri administraciniai reikalavimai pagrįsti.

Poveikis socialinei įtraukčiai, užimtumui ir darbo rinkai labai susijęs su bendruoju tikslu. Manoma, kad per drąsu teigti, kad tarp priemonės ir šio poveikio yra stiprus tiesioginis ar bent išmatuojamas ryšys.

**1 lentelė. Laukiamas poveikis**

|                                                                                    | 0 variantas.<br>Finansavimas<br>nutraukiamas                                                                                                                                                                                                                  | 1 variantas.<br>Teikiama tik<br>pagalba maistu<br>(pagrindinis<br>scenarijus)                                                                        | 2 variantas. Pagalba<br>maisto srityje                                                                                                                                                                       | 3 variantas. Plati<br>apreptis                                                                                                                                                                                                        |
|------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Remiamų asmenų<br>skaičius                                                         | -<br><br>Programa nutraukta,<br>remiamų asmenų nėra.                                                                                                                                                                                                          | 0<br><br>Tiesioginis<br>poveikis,<br>įvertintas<br>2,1 mln. per<br>metus.                                                                            | -<br><br>Tiesioginis poveikis,<br>įvertintas 1,96 mln.<br>per metus. Šiek tiek<br>mažesnis negu<br>pagrindinio<br>scenarijaus atveju,<br>nes dalis turimų<br>išteklių skiriama<br>papildomoms<br>priemonėms. | 0<br><br>Tiesioginis poveikis,<br>įvertintas 2,13 mln.<br>per metus.                                                                                                                                                                  |
| Pagalba labiausiai<br>skurstantiems<br>asmenims<br>(didžiausia<br>papildoma nauda) | -                                                                                                                                                                                                                                                             | 0                                                                                                                                                    | 0                                                                                                                                                                                                            | +                                                                                                                                                                                                                                     |
|                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                              | Dėl suteikiamo<br>didesnio lankstumo<br>kiekvienoje<br>valstybėje narėje ar<br>regione galima<br>geriau parinkti<br>tikslines grupes ir<br>labiau atsižvelgti į jų<br>reikmes.                                                        |
| Poveikis socialinei<br>įtraukčiai                                                  | -                                                                                                                                                                                                                                                             | 0<br><br>Viena didžiulio<br>nepritekliaus<br>(maisto stygiaus)<br>problema<br>sprendžiama,<br>tačiau tai<br>nebūtinai pati<br>būtiniausia<br>reikmė. | +                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                       |
|                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                      | Ta pati tikslinė grupė,<br>bet veiksmingesnis<br>pasiūlymas.                                                                                                                                                 | ++<br><br>Geriau parenkama<br>tikslinė grupė ir<br>žinojimas, kokios<br>būtiniausios jos<br>reikmės, turėtų<br>padidinti socialinės<br>įtraukties poveikį.                                                                            |
| Užimtumas ir<br>darbo rinka                                                        | ??<br><br>Pasirinkus 0 variantą,<br>poveikis užimtumui ir<br>darbo rinkai priklausytų<br>nuo pinigų<br>panaudojimo. Jei šiai<br>programai numatyti<br>pinigai tektų ESF,<br>poveikis užimtumui ir<br>darbo rinkai galbūt būtų<br>neutralus arba<br>teigiamas. | 0                                                                                                                                                    | +                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                       |
|                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                      | Pagalba maistu<br>papildoma kitomis<br>aktyvinimo<br>priemonėmis,<br>sudarantiomis<br>paramos grandinę,<br>gali padėti<br>veiksmingiau spręsti<br>užimtumo problemas.                                        | +                                                                                                                                                                                                                                     |
|                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                              | Palyginti su 2<br>variantu, tam tikri<br>dalyviai gali dar<br>labiau nutolti nuo<br>darbo rinkos (pvz.,<br>vaikai). Tačiau tai<br>gali kompensuoti<br>didesnis lankstumas,<br>dėl kurio galima<br>geriau spręsti vietos<br>problemas. |

|                                                   | <b>0 variantas. Finansavimas nutraukiamas</b>                                                                                                                                                  | <b>1 variantas. Teikiama tik pagalba maistu (pagrindinis scenarijus)</b> | <b>2 variantas. Pagalba maisto srityje</b>                                                                                                                           | <b>3 variantas. Plati aprėptis</b>                                                                                                                                                                               |
|---------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Bendras socialinis poveikis</b>                | <b>? Priklauso nuo to, kaip ištekliai bus paskirstyti kitoms programoms, bet greičiausiai jis apskritai būtų neigiamas, palyginti su pagrindiniu scenarijumi.</b>                              | <b>0</b>                                                                 | <b>+</b>                                                                                                                                                             | <b>++</b>                                                                                                                                                                                                        |
| <b>Išteklių sutelkimas</b>                        | <b>-</b><br>Nutraukus programą, bus sudėtingiau savanoriškai prisidėti.                                                                                                                        | <b>0</b>                                                                 | <b>+</b>                                                                                                                                                             | <b>++</b>                                                                                                                                                                                                        |
| <b>Administracinis sudėtingumas ir skaidrumas</b> | <b>+</b><br>Nebus programos, nereikės ir administruoti (neatsižvelgiant į tai, kad tuos žmones vis tiek gali tekti remti, net jei ir nebus programos, ir tada paramą organizuoti bus sunkiau). | <b>0</b>                                                                 | <b>-</b><br>Kadangi 2 varianto aprėptis platesnė, valdymas sudėtingėja. Taip pat didėja tikimybė, kad bus dubliuojama veikla pagal kitas programas, ypač ESF veikla. | <b>--</b><br>Tos pat mintys, kaip ir 2 varianto atveju, bet galbūt dar sudėtingesnis valdymas, nes veiksmų aprėptis platesnė, bent jau tuo atveju, jei pasirenkama į programą įtraukti daugiau negu vieną sritį. |
| <b>Bendras ekonominis poveikis</b>                | <b>?</b><br>Labai priklauso nuo klausimo, kaip kitaip tie asmenys bus remiami.                                                                                                                 | <b>0</b>                                                                 | <b>+</b>                                                                                                                                                             | <b>++</b>                                                                                                                                                                                                        |
| <b>Poveikis aplinkai</b>                          | <b>-</b>                                                                                                                                                                                       | <b>0</b>                                                                 | <b>+</b>                                                                                                                                                             | <b>+</b>                                                                                                                                                                                                         |

Simboliai: 0 – pagrindinis scenarijus; - – blogiau negu pagrindinis scenarijus; + – geriau negu pagrindinis scenarijus; -- – blogiau negu -; ++ – geriau negu +.

Remiantis patirtimi, įgyta įgyvendinant dar galiojančią paramos programą, galima prognozuoti, kad pagal šią programą kasmet būtų galima padėti maždaug 2 mln. žmonių. Skaičius priklausytų nuo pasirinkto varianto. Tai yra maždaug 5 proc. itin didelį materialinį nepriteklių kenčiančių žmonių. Tačiau tikroji aprėptis greičiausiai būtų bent dvigubai didesnė, nes atliekant šiuos skaičiavimus neatsižvelgta į papildomus išteklius, kurių būtų sutelkta iš nacionalinių ir privačių šaltinių. Paprastai šių išteklių sutelkiama daugiau negu dvigubai daugiau už turimus bendrus išteklius. Be to, itin didelį nepriteklių kenčiančių žmonių skaičius yra tik apytikriai nustatytas tikslinės gyventojų grupės skaičius. Šis skaičius vartojamas tik

nesant geresnio. Kad ir kuris variantas būtų pasirinktas, pagalbą tikrai gauti galės tik dalis visų asmenų.

Socialinis Fondo poveikis gali būti dar didesnis. Veiks platforma, kurioje veikiantys asmenys galės keistis informacija ir patirtimi, taigi tai bus labai naudinga daugeliui suinteresuotųjų subjektų, nes jie turės galimybę matyti procesą. Įrodymais pagrįstas ir vidutinės ar ilgos trukmės Fondo veiklos įgyvendinimas per veiksmų programas taip pat paskatins įvairių suinteresuotųjų grupių dialogą ir lems strateginį požiūrį ateityje. Pagerinus pristatymo būdus (pirmiausia supaprastinus ir sumažinus administracinę naštą), juos bus galima taikyti ir vėliau. Fondas bus priemonė, kuria bus lengviau praktiškai susieti Europos prioritetus ir socialinės sanglaudos politiką.

Fondo poveikis aplinkai iš esmės siejamas su prekių paskirstymu ir švaistymo mažinimu. Skaičiai, atspindintys šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimą, rodo, kad bus sumažinta 0,5–1,0 tonų CO<sub>2</sub>, tenkančių vienai tonai maisto. Apskritai, atrodo įmanoma teigti, kad pagalba maistu turi teigiamą poveikį aplinkai, palyginti su padėtimi, kai pagalba maistu neteikiama. 1 (tik pagalba maistu) ir 3 (plati aprėptis) variantai yra susiję su mažesniu pagalbos maistu mastu, todėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis sumažėja menkiausiai (nuo 573 000 iki 400 000 tonų). Šis poveikis galėtų būti visiškai arba iš dalies kompensuotas imantis veiksmų prieš maisto švaistymą ir raginant perdirbti. Nors šiltnamio efektą sukeliančių dujų sumažinimas bus ribotas, jis vis tiek nebus menkas.

Pageidaujamas variantas yra trečias, nes valstybės narės galės geriau parinkti tikslines intervencinių priemonių grupes. Be to, papildomomis priemonėmis taip pat būtų užtikrintas didesnis rezultatų tvarumas.

## **6. STEBĖSENA IR VERTINIMAS**

Programa bus įgyvendinama taikant pasidalijamojo valdymo principą. Valstybių narių pasirinktos konkrečios tikslinės grupės ir ryšys su jau esamomis socialinės paramos priemonėmis labai skirsis. Be to, paramą faktiškai gaunančios institucijos gerokai priklausys nuo savanorių darbo ir aukų. Todėl reikėtų vengti, jei tik galima, tokioms organizacijoms nustatyti per griežtus įpareigojimus teikti informaciją. Tačiau vis tiek šios organizacijos apie savo veiklą turės informuoti ne tik Komisiją, bet ir kitus rėmėjus bei savanorius, kad šie neprarastų motyvacijos. Nors nurodomas ribotas pagrindinių veiklos sričių skaičius, turėtų būti galimybių ataskaitas vieną kartą per metus teikti pagal kiekvieną sritį, nurodant kelis bendruosius įdėtų pastangų ir gautų rezultatų rodiklius.

Toks paprastas metinis ataskaitų teikimas būtų papildomas struktūriniais tyrimais, atliekamais bent du kartus per įgyvendinimo laikotarpį. Šiais tyrimais bus siekiama:

1. pateikti įžvalgų, susijusių su klientų populiacijos struktūra;
2. įvertinti įnašų natūra, tačiau ne prekėmis, svarbą;
3. surinkti duomenis apie tiesioginį suteiktos pagalbos poveikį pagalbą gavusiems asmenims.

Remiantis šiais tyrimais bus vertinamas veiksmų programų produktyvumas, veiksmingumas ir poveikis.